

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Orașul Cluj-Napoca este un important centru universitar și pentru maghiarii din România.

Aici se găsește Universitatea Babeș-Bolyai.

Casa Matei Corvin este cea mai veche clădire din oraș.

Aici s-a născut, în 1443, Matei Corvin, regele Ungariei.

În Cluj se află renumita Grădina Botanică, înființată în 1829.

Cuprinde aproape 11000 de specii de plante de diferite tipuri.

Bunicul mi-a spus o poveste.

Am văzut-o și pe bunica.

Ne-am așezat la umbra mărului.

L-am privit pe bunic.

El mi-a zâmbit.

Am privit-o și pe bunica.

- Mai spune-mi o poveste.

- Să-ți spună și bunica.

Am ascultat-o cu sfințenie.

Era în anul o mie pa-
Mahomed, sultanul

Moldova în copite

Toate țările din c

un ghimpe-n coa

Caii turciilor tre

slăbiseră foarte

Multă oaste tu

Turcii au lăsa

La mulți ani, români!

„Săptămâna limbii materne”, la Micherechi

„Încerc să fiu și eu consul într-o bună zi...”

CALENDAR ORTODOX

6 decembrie, luni – † Sf. Ier. Nicolae, Arhiep. Mirelor Lichiei (Dezlegare la pește).
7 decembrie, marți – † Sf. Mc. Filofteia de la Curtea de Argeș; Sf. Ambrozie, Ep. Mediolanului (Dezlegare la pește).
8 decembrie, miercuri – Cuv. Patapie și Sofronie; Sf. Ap. Tihic, Cezar și Onisifor (Post).
9 decembrie, joi – Zămisirea Sf. Fecioare Maria de către Sf. Ana; Sf. Proorociță Ana (Dezlegare la pește).
10 decembrie, vineri – Sf. Mc. Mina, Ermoghen și Evgraf.
11 decembrie, sâmbătă – Cuv. Daniil Stâlpnicul și Luca cel Nou; Sf. Mc. Varsava (Dezlegare la pește).
12 decembrie, duminică – † Sf. Ier. Spiridon, Ep. Trimitunde; Sf. Mc. Sinet; Sf. Sfințit Mc. Alexandru (Dezlegare la pește). Duminica a XXVIII-a după Rusalii (a Sf. Strămoși; Pilda celor poftiți la cină).

Foaia a scris...

Acum 40 de ani

„Între diferitele forme de îmbogățire a cunoștințelor de limba maternă la elevii și studenții români din Ungaria, călătoria în România în prezent rămâne doar o dorință. La noi, pentru studenții de la Catedra de limba română a Institutului Superior Pedagogic din Seghedin, această dorință nu de mult s-a împlinit în împrejurări foarte plăcute. Între 11 și 24 octombrie, un grup de studenți de la această catedră, sub conducerea profesorului Mihai Cozma, și-a făcut practica de limbă în România. Invitați de către Institutul pedagogic de 3 ani din Oradea, am avut plăcerea de a sta 13 zile în acest frumos și primitiv oraș, și de a trăi în mijlocul unor studenți foarte draguți, prietenoși.” (Am fost oaspeți la Oradea, autor: Ileana Luncan-Iulia Pantea, Foaia Noastră, Nr. 23, 1 decembrie 1970, pag. 7)

Acum 30 de ani

„Vasile Bara, meșter legător de mături” – vestește o tablă pe zidul casei din strada Rákóczi din Micherechi. – Nu-i atât de interesant, pe cât se aude. Și noi trăim ca cei mai mulți din localitate, avem animale, cultivăm castraveți în sere, muncim. Până în 1973, timp de 14 ani am fost membru al cooperativei din comună. Atunci soția s-a îmbolnăvit și a căzut la pat. N-avem copii, așa că a trebuit s-o îngrijesc eu. Deci, am fost legat de casă. Meseria de a face mături am învățat-o încă de copil de la un unchi de-al meu. Așadar, am scos brevetul de meserie. Nu te poți îmbogăți din ea, însă, știți cum e: „Dacă nu cură, picură...” (Vasile Bara, legător de mături, autor: V.M., Foaia Noastră, Nr. 48, 30 noiembrie 1980, pag. 7)

Acum 10 ani

„Am auzit despre Irina Gurzău că o pasionează desenul și se ocupă cu smălțuitul. În săptămâna trecută am fost la școala din Micherechi și am căutat-o. Atunci se pregătea tocmai pentru ora de gimnastică. Când i-am spus că aș vrea să vorbesc cu ea despre desen și despre smălțuit, imediat a alergat acasă – nu locuiește departe de școală – și a adus câteva lucrări, din care acolo, în curtea școlii, a făcut o mică expoziție ad-hoc. Între timp, Irina îmi spune că acum e în clasa a șaptea și de patru ani se ocupă cu smălțuitul.” (Irina Gurzău, pasionată a smălțuitului, autor: Șt. Oroian, Foaia românească, Nr. 48, 1 decembrie 2000, pag. 8)

Ungaria

Următorul recensământ:
octombrie 2011

Parlamentul a votat luni, 29 noiembrie, legea referitoare la recensământ. Este o noutate că față de perioada de două luni, cât a durat până acum un recensământ, cel de la anul va dura numai o singură lună. Recenzorii vor pune întrebări referitoare la: sex, data nașterii, domiciliul, starea

civilă, datele copiilor din familie, școli, loc de muncă, călătorie, starea sănătății, handicap, cetățenie, religie, naționalitate, limbă maternă, cunoaștere de limbi străine. Datele vor fi adunate și apoi analizate de Oficiul Central de Statistică.

E.I.

Teste pentru
atestat
de limbă
română

În aceste zile au ieșit de sub tipar caietele de lucru cu testele pentru atestatul de limba română de tip ECL. Caietele sunt pentru toate nivelurile (A2, B1, B2, C1). Acestea conțin câte 4 teste pentru examenul în scris (înțelegerea textului citit, comunicare în scris, înțelegerea textului auzit). La toate testele există și rezolvări și manuale de texte. Caietele de lucru pot fi procurate începând de la 1 decembrie la Studioul de limbi Lingva, Bichișciaba, str. Jókai, nr. 23. Alte informații pe www.lingva.hu sau la adresa de e-mail: info@lingva.hu. A.B.

Seghedin

Serată
de Moș Nicolae

Autoconducerea Românilor din Seghedin, împreună cu Asociația Culturală a Românilor din orașul de pe Tisa și cu alte autoguvernanări românești din județul Csongrad organizează vineri, 10 decembrie, o seară tradițională româ-

nească prilejuită de ziua Sfântului Nicolae. La serata care va începe la ora 18.00, în cantina Întreprinderii de cauciucuri „Continental” din Seghedin, nu va lipsi nici tradiționala mălmăguță „a la Cîmpian” și un program cultural oferit

de Filiala din Seghedin a ICR Budapesta. Este vorba de folkștii Daniel Julean și Nelu Pitic. Artiștii arădeni vor interpreta muzică folk și colinde românești. Cantina se află în strada Budapestei nr. 10 (în zona magazinului Cora). A.Brad

Poza săptămânii

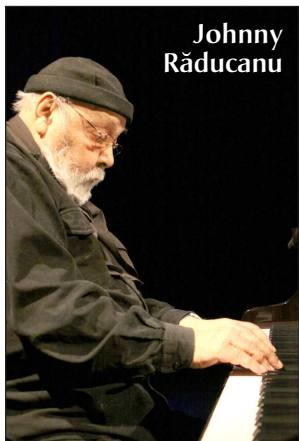
– Ce ziceți voi, babelor? Și voi vedeți că lumea noastră-i cu curu-n sus???

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

Concursul de ortografie „Gheorghe Martin” la Micherechi (foto: Rita Pătcas)

Dialogul poeziei românești cu muzica jazz pe corzile sufletului

Johnny
Răducanu

Institutul Cultural Român din Budapesta a prezentat publicului budapestan în seara zilei de 29 noiembrie, pe scena teatrului Radnóti din Budapesta, spectacolul „Dialoguri și fantezii în jazz”, în regia și interpretarea actorului Ion Caramitru și a maestrului de jazz Johnny Răducanu. „Dialoguri și fantezii în jazz” face parte din seria spectacolelor de teatru poetic concretizat și într-o colecție de CD-uri, oferite publicului, în care muzica de jazz se îmbină cu textul poetic pentru a străbate un traseu în realitatea culturală românească în nuanță romantică și sarcastică și pentru a pune în valoare nume mari ale artei spectacolului românesc.

Mare cunoscător și iubitor, uneori autor de po-

ezie, Ion Caramitru semnează scenariul și regia spectacolului pentru care a ales fragmente din opera lui Mihai Eminescu, Nichita Stănescu, Tudor Arghezi, Dan Verona, Miron Radu Paraschivescu, Lucian Avramescu și Ana Blandiana. Spectacolul de la Budapesta nu numai că a încântat și a captat publicul, dar l-a și surprins prin sarcasmul versurilor comuniste de la început ale lui Adrian Păunescu și Corneliu Vadim Tudor. Spectacolul are o construcție riguros elaborată, începând cu delimitarea de denaturările proletcultiste din vremea Internaționalei și până la îndemnul „să ardem în poezie”, sub semnul căruia e așezată întreaga întâlnire. Nici alegerea titlului nu a fost întâmplătoare, destul de convențional, „Dialoguri și fantezii în jazz” nu trădează surprizele spectacolului. Astfel e inserată o scrisoare inedită a poetului Nichita Stănescu, pe care o deține Ion Caramitru și în care e descris în cuvinte „nepe-reche” Johnny Răducanu. O altă surpriză a serii a fost și includerea unui savuros moment comic, prilejuit de refuzul Mitzei Arghezi de a acorda drepturile de autor pentru o poezie a tatălui ei. Obligat să scoată din

Ion
Caramitru

recital poezia „Cantilenă” de Tudor Arghezi, Ion Caramitru a recurs la un artificiu inspirat, un fel de comentariu explicativ, în care dezvoltă o surprinzătoare fantezie comică, moment foarte savurat și aplaudat și de publicul budapestan.

Și în timp ce actorul apăsa pe claviatura imaginărilor a sufletului, maestrul jazzului îl urma răspunzându-i cu fantezii convingând publicul în final că poezia și muzica sunt o cale spre celălalt și spre „muzica sferelor”. Aplauzele neîntrerupte din finalul spectacolului de la Budapesta au fost răsplătite de cei doi maeștri prin reluarea la bis a cântecului „Podul din Avignon”, inspirat de versurile lui Nichita Stănescu.

G.E.E.

Diplomă pentru Institutul de Cercetări

68 de publicații despre istoria, cultura, limba și etnografia românilor din Ungaria, 20 de simpozioane științifice, zeci de conferințe din România și Ungaria, sute de invitați și prieteni dintr-o parte și alta a graniței – acesta ar pu-

tea fi pe scurt bilanțul activității cercetătorilor români din Ungaria, care după ce în 1991 au organizat primul simpozion științific, sub egida Cercului Științific al intelectualilor, în 1993 s-au organizat într-un Institut de Cer-

cetări. Sub conducerea dr. Maria Berényi, acest institut a organizat la sfârșitul săptămânii trecute cea de-a XX-a ediție a simpozionului, la care și de această dată au luat parte oameni de știință și intelectuali din România, Serbia și Ungaria. Cu ocazia aniversării, ambasadorul României în Ungaria, Ireny Comaroschi, a transmis, prin consulul general Ioan Fodoreanu, o diplomă de excelență pentru Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria pentru „aprofundarea cercetărilor științifice privind moștenirea și valorile comunității românești din Ungaria”. (Despre simpozionul din zilele de 27–28 noiembrie vom relata mai pe larg în numărul următor al Foii.)

E.I.

EDITORIAL

La mulți ani, români!

„Veniți la Alba Iulia! Veniți cu miile, cu zecile de mii! Lăsați o zi grijile voastre acasă, căci în această zi vom pune temelia unui viitor bun și fericit pentru întreg neamul nostru românesc. Veniți și jurați că nedespărțiți vom fi și uniți rămânem de aci înainte cu frații noștri de pe tot cuprinsul pământului românesc...” Aceste rânduri sunt cuprinse în Apelul Consiliului Național Român, de la Blaj, din 24 noiembrie 1918. Atunci, ca și acum, speranța spre un viitor mai bun a dat curaj poporului român. Dar au trecut de atunci 92 de ani! Un eveniment istoric de aproape un secol și, totuși, o sărbătoare tânără, de doar 20 de ani.

România își sărbătorește ziua națională pe 1 Decembrie doar începând din 1990. În 80 de ani de monarhie, 42 de comunism și 20 de democrație, România a avut trei zile naționale. Prima, la 10 Mai, zi care celebra trei evenimente cruciale pentru istoria românilor: Depunerea jurământului de Regele Carol I în fața Parlamentului (la 1866). Proclamarea Independenței (1877). Ridicarea României la rangul de Regat (la 1881, prin încoronarea lui Carol I ca rege). A doua, pe 23 August, după 1947, zi ce a cunoscut mai multe reformulări, de la ziua „eliberării de către glorioasa armată sovietică” până la ziua ce omagia „revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă”, zi dedicată în primul rând cuplului Ceaușescu. Și a treia: 1 Decembrie 1918, zi adoptată după Revoluția din 1989.

An de an, în această perioadă de început de iarnă, ne întrebăm cât din mesajul participanților la Adunarea națională de la Alba Iulia mai este înțeles și azi. Românii din Ungaria de azi, nici după două decenii nu prea știu ce sau de ce ar trebui să sărbătorească în această zi. Din păcate, nu mai trăiesc printre noi acei bătrâni, care ar putea să ne povestească despre acele vremuri tulburi de la început de secol XX, despre dorința românilor de atunci din Micherechi, Jula sau Pocei, care și ei și-au dorit să se unească cu România. Ceea ce știm azi despre participarea românilor din satele noastre la Adunarea de la Alba Iulia o știm numai din cărți. Nu, nu din manualele de istorie de la școlile noastre, pentru că în acelea se scrie numai despre trauma ungarilor de a pierde Ardealul, ci din volumele cercetătorilor români din Ungaria și din alte cărți apărute în România.

Unii dintre noi se tot întreabă și după două decenii: sărbătoarea României este și sărbătoarea noastră? Noi i-am încuraja că da. Dintre cele trei date, 10 Mai, 23 August sau 1 Decembrie, cu siguranță ultima este cea care poate să însemne ceva și pentru noi, românii din Ungaria de azi. Evenimentele istorice legate de 10 Mai se pierd deja în negura vremurilor. Poate dacă după 1989 România redevenea monarhie era altfel... Dar nu a fost să fie. De 23 August este clar că nu ne leagă nimic. Însă la evenimentele de la 1 Decembrie 1918 au luat parte și ai noștri. Că nu a ieșit Marea Unire cum am fi vrut noi, e altă mângâiere de pește. Că trăind printre unguri le putem înțelege amarul, dar numai până la un punct, este un lucru absolut normal. Dar să nu ne cunoaștem istoria, este o greșală mare. Care poate fi fatală. E prea puțin să cunoști istoria țării în care trăiești, dacă nu cunoști trecutul neamului tău. Acest lucru va duce încetul cu încetul la dezrădăcinare totală, la pierderea identității, a limbii, a credinței noastre.

La 1 Decembrie suntem datori să sărbătorim și noi, la fel ca toți românii din lume, că în 1918, românii din toate provinciile românești au acționat la unison, au vrut același lucru: unitatea. Acesta este mesajul principal al acestei zile.

La mulți ani, România! La mulți ani, români! Eva Iova

Editorialul poate fi citit în limba maghiară
pe www.foaia.hu, în rubrica: MAGYARUL

Pe scurt...

PROIECT DE BUGET UE

Comisia Europeană a propus vinerea trecută un nou proiect de buget pentru 2011, după ce pe 15 noiembrie negocierile dintre Parlament și Consiliul European pentru prima propunere au eșuat. Pe 7 decembrie se așteaptă ca cele trei instituții să ajungă la un acord asupra noului proiect, acesta urmând să fie votat înainte de Crăciun. Un nou eșec ar afecta multe politici europene în primele luni ale anului viitor.

ȘEDINȚE DE PARTENERIAT
ARAD-JULA

Viceprimarul Aradului împreună cu aleșii municipali au stabilit programul unor ședințe comune cu omologii din Julia. Întâlnirile au fost planificate pentru 7 și 9 decembrie. Pe 7 decembrie, aleșii sunt așteptați să ia parte la ședința reunită de la Julia, iar pe 9 decembrie la Arad. Ședințele vor fi ținute pe secțiuni, unde va fi discutat și programul de lucru pe anul 2011.

POVEȘTEA FUGII NADIEI
COMĂNECI

La Galerieile Orizont din București s-a lansat recent romanul „Primăvară în decembrie”, în care este prezentată amănunțit și pertinent plecarea clandestină din România comunistă a fostei mari gimnaste Nadia Comăneci. Autorul cărții, George Paraschiv, s-a aflat, alături de „Zeita de la Montreal”, în grupul de șapte fugari care a forțat granița cu Ungaria, pe data de 25 noiembrie 1989, prin zona localității românești Cenad.

COLINDELE LUI ȘTEFAN
HRUȘCĂ LA ARAD

Renumitul cântăreț de muzică folk revine la Arad, pe 18 decembrie, cu un spectacol de colinde. Concertul lui Ștefan Hrușcă va avea loc în Mall Armonia, cu începere de la ora 19.30.

EMMY PENTRU ROMÂNIA

Celebrul premiu Emmy ajunge în România datorită regizorului Alexander Nanau. Documentarul său „Lumea văzută de Ion B.” a câștigat recent, la New York, prestigiosul premiu pentru producțiile de televiziune la categoria Arts Programming.

90 de ani de la stabilirea relațiilor
diplomatice dintre România și Ungaria

În 2010 s-au împlinit 90 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice între România și Republica Ungară. Cu această ocazie, Ministerul Afacerilor Externe din România și Ambasada Republicii Ungare la București au organizat, la 23 noiembrie, o sesiune aniversară. La eveniment au participat secretarul de stat pentru afaceri europene Bogdan Aurescu și ambasadorul Republicii Ungare la București, Fűzes Oszkár.

Cu ocazia momentului aniversar au rostit discursuri despre istoria relațiilor bilaterale și perspectivele de dezvoltare a acestora secretarul de stat Bogdan Aurescu, ambasadorul Republicii Ungare la București și Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, precum a fost vernisată și o expoziție de documente diplomatice relevante pentru istoria bilaterală.

Secretarul de stat Bogdan Aurescu a prezentat o scurtă istorie a modului în care au fost stabilite relațiile bilaterale româno-ungare și a dezvoltării acestora până în prezent, subliniind că: „Istoria comună, inclusiv după 1990, nu a fost lipsită de încercări. Cred însă că acestea nu ne-au îndepărtat, ci – depășindu-le – ne-au adus mai aproape, ne-au determinat să înțelegem că dialogul sincer și deschiderea reală sunt unicele mijloace pentru asigurarea stabilității și bunăstării celor două popoare vecine. Astfel, putem astăzi spune, fără ezitare, că legăturile dintre noi sunt indisolubile, marcând o dezvoltare fără precedent între statele noastre (...) Asumând responsabil și sincer istoria și privind spre

viitor, cele două state sunt astăzi mai pregătite ca niciodată să-și consolideze relațiile în cadru bilateral, dar și valorificând apartenența comună la structurile europene și euroatlantice și la comunitatea de valori pe care o reprezintă”, se arată în comunicatul de presă al MAE.

Aurescu a reamintit că Ungaria se află în fața unui moment foarte important: va prelua, la 1 ianuarie 2011, Președinția rotativă a Consiliului Uniunii Europene. „Pe agenda Președinției ungare a UE se regăsesc obiective de importanță majoră pentru România: aderarea României și Bulgariei la Spațiul Schengen, strategia UE pentru regiunea dunăreană, Parteneriatul Estic, extinderea UE și multe altele. Vom lucra împreună cu colegii noștri ungari și îi vom sprijini activ pentru atingerea acestor obiective comune”, a declarat secretarul de stat pentru afaceri europene.

Ambasadorul Republicii Ungare la București a arătat că: „Aici și

acum ne amintim de 90 de ani și, dacă ar fi să facem un bilanț, am putea fi mândri de noi înșine. Am ajuns la momentul în care putem afirma: România și Ungaria nu sunt doar aliați pe hârtie și într-un cadru internațional, ci și adevărați buni vecini și prieteni. Ne leagă interese și valori”.

Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, a realizat o trecere în revistă a relațiilor istorice, culturale și științifice dintre România și Republica Ungară și a prezentat activitatea Comisiei mixte de istorie. De asemenea, istoricul român a prezentat volumul „Studii istorice privind relațiile româno-ungare”, editat în acest an sub egida Academiei Române, Secția de Științe Istorie și Arheologice, prin eforturile Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca. Volumul cuprinde 25 de studii elaborate de 28 de autori, cu o tematică variată, începând din secolele X-XI până în zilele noastre.

R.P.

Chitighazul și Socodorul participă la un proiect european comun pentru dezvoltarea infrastructurii de drumuri, proiect despre care la 19 noiembrie s-a ținut o conferință de presă la Chitighaz.

Proiectul „Înlăturarea barierelor de tranzit rutier transfrontalier dintre Socodor și Chitighaz” se va realiza în cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013. Acesta a obținut o finanțare nerambursabilă în valoare de 984.395,90 euro de la Uniunea Europeană prin Fon-

dul de Dezvoltare Regională. Dezvoltarea infrastructurii de drumuri se va face pe plan transfrontalier, dar aceasta va contribui la dezvoltarea infrastructurii și pe plan regional. În urma îmbunătățirii stării tehnice a drumului se va favoriza dezvoltarea economică a zonei, intensificarea transporturilor și exploatarea mai eficientă a terenurilor prin noi investiții în zonă. Vor fi realizate lucrări de întreținere și reparații pe circa 11 km de drumuri interioare, defalcate astfel: aproximativ 6,2 km de drum

afert comunei Socodor și aproximativ 4,9 km aferent localității Chitighaz. Deci, beneficiarii direcți ai proiectului sunt cele două comune, beneficiind locuitorii acestora, în număr de 6570, care se compun din locuitorii comunei Socodor, din județul Arad, în număr de 2415, și locuitorii din comuna Chitighaz, din județul Bichiș, în număr de 4155 locuitori.

Proiectul va derula în perioada 1 noiembrie 2010-30 aprilie 2012, iar lucrările vor începe în primăvara anului 2011.

R. Pătaș

Amintiri din Epoca de Aur, sau trecutul care nu poate fi lăsat în tăcere

Joi, 25 noiembrie, Institutul Cultural Român a continuat acțiunea „România prin ochii românilor”, organizată în colaborare cu Muzeul Casa Terorii din Budapesta. Pentru luna noiembrie a fost selectat filmul „Amintiri din Epoca de Aur” de *Cristian Mungiu*. După proiecția filmului au fost invitați să participe la o masă rotundă criticii de film *Cristina Corciovescu*, membru al Federației Internaționale a Criticilor de Film și *Báron György*, profesor universitar, având ca moderator pe *Tallai Gábor*.

Cristina Corciovescu a arătat că acest grupaj de scurt metraje reunite în „Amintiri din Epoca de Aur” vin după succesul lui Mungiu, la Cannes, cu renumitul film „4 luni, 3 săptămâni, 2 zile”. Criticul român a precizat că acest film „omnibus” este o lucrare colectivă, amintind pe cei 5 regizori: Cristian Mungiu, Ioana Uricariu, Hanno Höfer, Răzvan Mărculescu și Constantin Popescu. Umorel se amestecă cu drama, iar observația de zi cu zi este foarte fină. Cristina Corciovescu a adăugat că după marele succes de la Cannes a urmat o pauză de 4 ani, după care Mungiu a revenit cu acest film.

Scenariul îi aparține, dar Mungiu a creat o echipă din foști colegi de facultate. S-a dovedit un coleg foarte bun și, în pofida succesului avut, a încercat să coaguleze talente noi în jurul lui. Criticul român l-a prezentat pe Mungiu și în ipostaza de organizator de evenimente cinematografice, cum a fost cel organizat la București, în cadrul căruia au fost prezentate toate filmele premiate la Cannes. De asemenea, el a fost distribuitorul pri-

priului film „4 luni, 3 săptămâni, 2 zile”, cu care a pornit într-o caravană cinematografică prin țară.

Criticul maghiar Báron György a precizat că astfel de filme „felie de viață” au fost făcute în lume atunci când au existat regizori foarte buni și puteau lucra în echipă. El a arătat că rar se întâmplă să fie atâtia regizori buni sub o stea norocoasă, așa cum sunt azi în România. Báron György a mai precizat că noul val al cineastilor maghiari nu politizează, ei s-au eliberat de trecut în comparație cu cineastii români. Aceasta se explică prin faptul că dictatura Ceaușescu a fost foarte puternică, dură până la grotesc. Cristina Corciovescu a arătat că este interesantă percepția acestor filme, care e dependentă de vârsta publicului. Astfel, generația tânără vrea să se elibereze de acel trecut și percepe latura comică, pe ei îi captează ridicolul care nu e dublat de nimic. Pe când cei care au trăit acel trecut îi mai simt încă gustul amar.

Evenimentul reușit organizat de cele două instituții de marcă s-a bucurat și de această dată de un interes deosebit din partea publicului și de participarea în număr mare a tinerilor.

G.E.E.

Concert aniversar de ziua ICR Seghedin

Sediul Filarmonicii din Seghedin (Korzó Zenaház) va găzdui, pe 3 decembrie, concertul aniversar al Filialei din Seghedin a ICR Budapesta, organizat cu ocazia împlinirii a trei ani de la inaugurare. Publicul va avea parte de un triplu eveniment muzical: pianistii de talie mondială *Dragoș Mihăilescu* și *Manuela Iana-Mihăilescu* vor interpreta la „patru mâini” dansurile populare românești și colindele compozitorului Bartók Béla. Cu această ocazie se va inaugura și pianul marca Bösendorfer Imperial, unul dintre cele mai perfor-

mante instrumente din lume, proaspăt achiziționat de Filarmonică. Tot în acest an se comemorează 65 de ani de la trecerea în eternitate a marelui compozitor (New York, 26 septembrie 1945) pentru care, în deschiderea concertului, muzicologul *Rodica Raffai* va vorbi despre legătura lui Bartók cu folclorul românesc și despre culegerile sale din zona Bihor.

Concertul va avea loc pe 3 decembrie, de la ora 17.00, la Korzó Zenaház (Piața Széchenyi nr. 9 – cu intrare din strada Feketesas).

A.B.

Mircea Dinescu la Arad

Poetul și scriitorul *Mircea Dinescu* va fi prezent la sfârșitul acestei săptămâni la Arad.

Vineri, 3 decembrie, la ora 18.00, în holul Atrium Center va avea loc lansarea de carte „Poezii noi”, de Mircea Dinescu.

În cadrul evenimentului va fi promovat și vinul din producție proprie – „Șato Falit”, respectiv CD-ul „Femeile din secolul trecut” cu piese interpretate de Mircea Dinescu. Intrarea este liberă.

A.C.

Pe scurt...

ȘERCAD

Pe 24 noiembrie, în cimitirul „Szigeti” din Șercad a fost oficiată, de către *PS Episcop Siluan*, o slujbă de pomenire în amintirea soldaților români căzuți în Primul și în cel de-al Doilea Război Mondial. La eveniment a onorat cu prezență și *Ioan Fodoreanu*, consulul general al României la Jula.

CHITIGHAZ

Casa de Cultură și Biblioteca „Táncsics Mihály” din Chitighaz organizează un Târg de Crăciun, luni, 6 decembrie. Diferite podoabe pentru bradul de Crăciun, țesături și multe alte obiecte de artizanat îi așteaptă pe cei interesați între orele 8.00–16.00.

BĂTANIA

Ziua Culturală a Româniilor din Bătănia va avea loc pe 11 decembrie, de la ora 17.00, la Centrul Cultural „József Attila” din oraș. Cu acest prilej, autoguvernarea românească organizează un concert de binefacere pentru susținerea reparațiilor turnului bisericii ortodoxe române din localitate. Programul concertului va fi susținut de copiii de la grădinița românească, elevii ai școlii românești din Bătănia și va debuta cu un spectacol și Teatrul de Păpuși al școlii românești care anul acesta și-a început activitatea. Biletul de intrare va costa 500 forinți.

BUDAPESTA

Duminică, 12 decembrie, la Capela Ortodoxă Română din Budapesta va fi oficiată o slujbă comună cu credincioșii Bisericii Ortodoxe Grecești din capitală. În anul 2003, când lăcașul din strada Holló a fost renovat, frații ortodocși greci au fost cei care i-au primit pe creștinii români în biserica lor, pentru a săvârși Sfintele Liturghii. De atunci, românii și grecii se întrunesc anual în cadrul unei Liturghii la Capela Ortodoxă Română. La sfârșitul Sfintei Liturghii, un grup de copii de la școala generală din Micherechi va prezenta credincioșilor colinde și o scenetă de Crăciun.

La aniversare

Pastorul credincioșilor baptiști români din Ungaria a împlinit 90 de ani

Bisericele baptiste din Micherechi, Cenadul Unguresc și Chitighaz, alături de faptul că sunt de origine română, fiecare dintre ele a fost păstorită mai devreme sau mai târziu de un pastor român din Ungaria, care le-a predicat Cuvântul lui Dumnezeu în limba română. **Dumitru Rus** a slujit aceste trei biserici ca pastor timp de 60 de ani. Originar din Cenadul Unguresc, Dumitru Rus astăzi trăiește la Jula, cu fiicele sale. Vineri, 3 decembrie, exact în ziua apariției revistei noastre, împlinește vârsta de 90 de ani. Cu ocazia aniversării, exprimându-ne respectul față de eforturile sale în slujba lui Dumnezeu, reluăm aici un fragment din interviul realizat cu dânsul în 2006, în care ne-a povestit despre viața și activitatea lui ca predicator, ca pastor sufleteș al credincioșilor baptiști români din Ungaria.

Dumitru Rus s-a născut și a crescut la Cenadul Unguresc. A păstorit „turma” baptiștilor micherecheni timp de 40 de ani, a celor din Chitighaz 23 de ani, și până la vârsta de 87 de ani a mai vizitat să încurajeze lunar odată frații de la Cenad, din satul său natal. În urmă cu patru ani, când am realizat interviul-porțret cu pastorul Dumitru Rus, acesta a accentuat un fel de moto al lui: „În Scriptură, Domnul Isus a zis către Petru care a fost pescar, că de acum încolo îi fi pescar de oameni. Iar eu, de la păstori de oi am devenit păstor sufleteș.”

– M-am născut la 3 decembrie 1920. Am făcut primele clase în școala confesională, unde am umblat la ore de religie, la vecernie și am cântat Apostolul. Necazul meu a fost că, deși am învățat bine, n-am putut învăța mai departe, am hotărât că-mi voi face avere, m-am dus cu oile. Când eram de 20 de ani, mi-a murit bunica. Am „jelit-o” șase săptămâni și tocmai în această perioadă a picat sărbătoarea Crăciunului. Și dacă nu m-am dus la joc, m-am dus, neche-

mat, la pocăiți. Am rămas acolo. Setea mea după carte mi-am potolit-o acolo. Dacă am dat de Scriptură, am avut ce citi. A trecut timpul, și în 1942 m-am botezat. La Chitighaz a fost botezul și am fost botezat de Nicolae Covaciu de la Oradea. Opt persoane

din Budapesta, dar nu le-am spus la părinți. De oi am scăpat, pentru că mi-a venit timpul să mă duc în armată. În 1942, am scăpat de cătanie cu opt săptămâni, în timp ce alții au făcut doi ani în armată. M-au prins odată rușii la Kapuvár și împreună cu

ajuns la Focșani, s-a întors trenul înapoi...

În 1946 au început cursurile la seminarul teologic la Budapesta și m-am înscris și eu. Am avut gândul că după teologie voi trăi din averea mea, din oi la Cenad, ca și înaintașii mei. Dar între timp am fost in-

Medgyesului, 8 sate. Așa am avut 11 sate în care am umblat să predic. Eu n-am prădat banii pe mașină, i-am ținut pentru fetele mele. Călătoriile le-am făcut cu trenul, cu autobuzul, cu motocicletă. În 2001 s-a îmbolnăvit soția și după câteva luni a și murit, la vârsta de 80 de ani.

– Nu regretați că ați ales această cale și nu ați făcut avere din păstoria oilor? Sunteți mulțumiți cu activitatea pe care Dumnezeu v-a încredințat-o?

– Nu am ce să regret. Eu nu am făcut planuri toată viața mea, doar pentru ziua respectivă. Așa că nu mi s-au nimerit planurile. Eu m-am făcut treaba toată viața mea. În fiecare zi am stat la dispoziția fiecăruia. Celui care a fost interesat i-am dat răspunsuri din Biblie, cel care n-a fost interesat nu l-am forțat. În Noul Testament, Pavel spune că „până suntem în trup suntem departe de Domnul”. Până suntem în acest trup trăim prin credință, iar dacă dezbrăcăm trupul acesta vom fi prin vedere... Am și un mesaj pentru bisericile mele, pentru că băncile sunt tot mai goale, iar predicatorii ar trebui să fie mai cu iscusință. Cu trecerea timpului vom afla tot mai puțină credință între oameni. Dar eu spun că cel ce are ceva dar, să-l folosească, să nu aștepte trezirea spirituală prin predicatorii mari. Îndemnul meu pentru biserică ar fi versetul din 1 Cor. 7:7: „Eu aș vrea ca toți oamenii să fie ca mine, dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul într-un fel, altul într-altul.” Iar eu am fost ales să fiu păstorul sufleteș al oamenilor.

Rita Pătaș

Dumitru Rus, păstor de oi, în anii 1940

Pastorul Dumitru Rus în mijlocul credincioșilor din Micherechi, în anul 1984

ne-am botezat atunci. Pe atunci, 40 am fost membrii adunării din Cenad. Familiile mari s-au dus prima dată în Canada, apoi în 1935 în România, la Pustiniș, lângă Timișoara. Premergătorul a fost socrul meu, Vasile Unc, și apoi a venit Dumitru Ovoș de la Canada. Pe atunci, eu am fost cu gândul la seminarul teologic

alți feciori ne-au dus prizonieri, la Székesfehérvár. În septembrie 1945 a venit rândul nostru să ne ducă mai departe, la Rusia. Când am ieșit din lagăr m-am rugat scurt: dacă mă folosește Dumnezeu în depărtare, în Rusia, să meargă trenul, dar dacă trebuie să vin la teologie, să se întoarcă. Când după 18 zile am

vitat de păstor la Șercad și Micherechi. La Șercad am predicat ungurește, la Micherechi numai românește. M-am căsătorit cu o cenădancă, cu Maria Unc, sora cântărețului Svetozar Unc. Cu soția ne-am mutat la Șercad, unde am stat până în 1957. Între timp ni s-au născut cele trei fete: gemenele Elisabeta și Ecaterina, și Maria. În 1957 ne-am dus la Chitighaz, pentru că acolo a fost lipsă de păstor care știe două limbi. Atunci numai românește am predicat și la Chitighaz. Din 1957 până în 1980 am slujit la Chitighaz, atunci am ieșit la pensie. Micherechiul l-am ținut și pe mai departe, și Pusta Otllăcii și Cenadul. Timp de 40 de ani am umblat la Micherechi. Când a ajuns păstor Ionică Hodojo la Micherechi, atunci am renunțat. Deși în 1980 m-am dus în pensie, am ținut trei sate. Din 1982 până în 1985 m-au dat cercul

Membri Biserici Baptiste din Chitighaz, în anul 2008

Postul Nașterii Domnului, postul bucuriei

Așa se numește Postul Crăciunului, care începe pe 15 noiembrie și ține până la miezul nopții de 24 decembrie.

Postul Nașterii Domnului, al Crăciunului, este un post al bucuriei pentru că ne aduce vestea nașterii Domnului de către Fecioara Maria. Este la fel de lung ca Postul Paștelui, dar are foarte multe zile de dezlegare: în fiecare sâmbătă și duminică, de la Intrarea Maicii Domnului în Biserică (21 noiembrie) până la Sfântul Ignat (20 decembrie), plus zilele în care se prăznuiesc sfinții mai importanți, însemnați cu cruce în calendar. Dacă în zilele de luni, miercuri și vineri se prăznuiește un sfânt mare, înseamnă în calendar cu cruce neagră, atunci putem folosi uleiul la mâncăruri și să bem vin. Ajunul Crăciunului este zi de post negru; abia seara se mănâncă, dar numai grâu fiert, îndulcit cu miere, covrigi sau turte din făină.

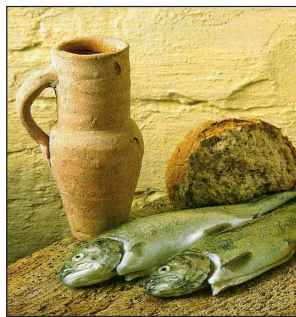
De ce ținem post

Postul Nașterii Domnului a fost rânduit cu 40 de

zile înainte de Crăciun, în intervalul 15 noiembrie-24 decembrie 40 de zile a durat postul Mântuitorului înainte de a-și începe activitatea publică. El s-a retras în pustie, a postit, s-a rugat, s-a milostivit, s-au luptat cu ispite nenumărate. Postul este înfrânarea de la toate mâncărurile sau, în caz de boală, numai de la unele. De asemenea, este înfrânarea de la băuturi și toate cele lumești, de la poftele cele rele, ca să poată creștinul să se roage mai cu înlesnire și să-i fie milostiv Dumnezeu. Postul este o faptă de virtute, reprezintă un exercițiu de înțărare a voinței, o formă de pocăință, mijloc de mântuire.

3 cerințe în post

1 Nu te lăuda că ții post! Asta înseamnă mai întâi trufie, iar postul presupune nu numai abținerea de la mâncarea de fruct, ci și reculegere, milostenie, simplitate.

2 Nu adormi în mână și ură! Iartă-i pe cei care ți-au greșit și spune măcar o rugăciune pentru ca pacea să te cuprindă!

3 Nu te trezi numărând zilele care au rămas până la sfârșitul postului! Asta înseamnă că ții regim, nu post.

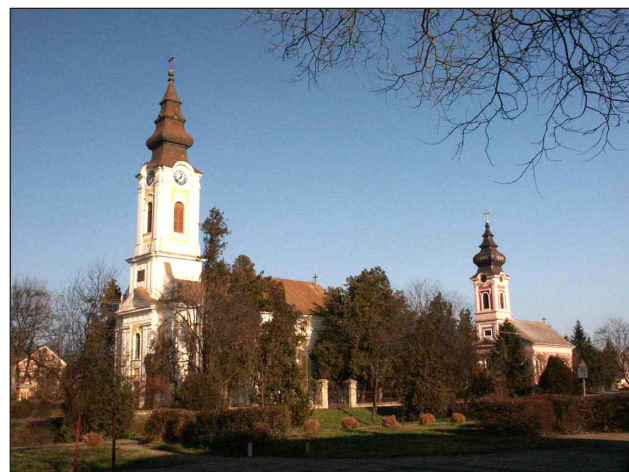
Alimente bune

- orice produs din soia
- legume și fructe
- halva
- biscuiți fără ou sau lapte
- produse de patiserie fără ou, lapte, brânză, unt sau carne
- miere
- cereale
- murături
- mămăligă
- măsline
- fructe uscate

Corul „Pro Musica” va colinda la Cenadul Unguresc

Corul românesc „Pro Musica” din Iula va concerta duminică, 12 decembrie, la biserica ortodoxă din Cenadul Unguresc. Este o tradiție de mai bine de un deceniu ca în Postul Crăciunului, corul iulan să fie așteptat de către credincioșii români din Cenad să colinde în biserica lor strămoșească. Corul va da și răspunsurile la Sfânta Liturghie Arhierească oficiată de Preasfințitul Episcop Siluan și preotul paroh Aurel Becan. Sfânta Liturghie va începe la ora 9.30.

A.B.

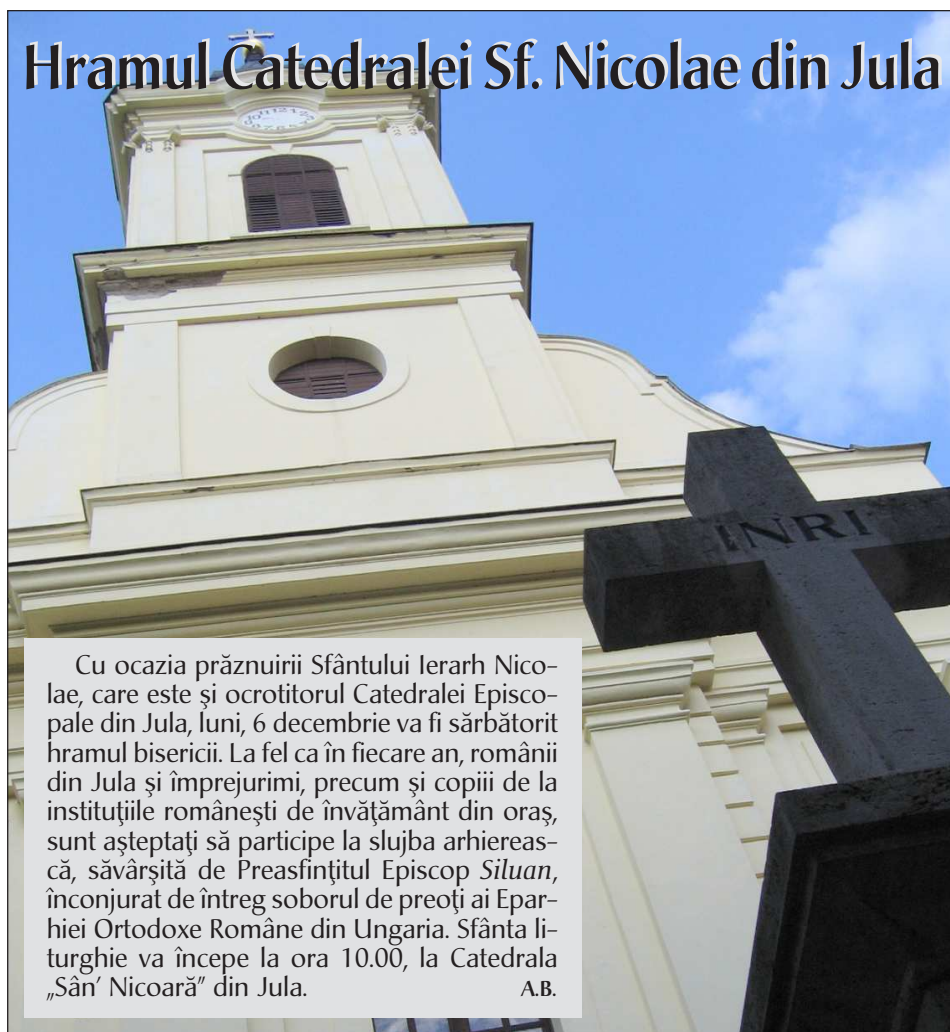
Sărbătoarea hramului bisericii din Bichișciaba

Credincioșii români din Bichișciaba, împreună cu preotul paroh Teodor Marc, vor sărbători pe 5 decembrie, hramul Bisericii Ortodoxe Române „Sfântul Ierarh Nicolae”. Cu această ocazie, de la ora 9.00, va avea loc o liturghie arhierească, săvârșită de Preasfințitul Părinte Siluan,

Episcopul românilor din Ungaria. După slujbă, în curtea bisericii vor fi împărțite copiilor daruri de Moș Nicolae, iar săracilor li se va împărți mâncare caldă, act de caritate pe care biserica din Bichișciaba îl înfăptuiește anual cu sprijinul a diferiți sponsori din oraș.

A.B.

Hramul Catedralei Sf. Nicolae din Iula

Cu ocazia prăznuirii Sfântului Ierarh Nicolae, care este și ocrotitorul Catedralei Episcopale din Iula, luni, 6 decembrie va fi sărbătorit hramul bisericii. La fel ca în fiecare an, românii din Iula și împrejurimi, precum și copiii de la instituțiile românești de învățământ din oraș, sunt așteptați să participe la slujba arhierească, săvârșită de Preasfințitul Episcop Siluan, înconjurat de întreg soborul de preoți ai Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria. Sfânta liturghie va începe la ora 10.00, la Catedrala „Sân' Nicoară” din Iula.

A.B.

„Săptămâna limbii materne”, la Micherechi

Luni, la Bibliotecă, câțiva elevi ai școlii generale s-au întrecut la o nouă ediție a concursului de ortografie. Profesoara Ana Netea Benye, principala organizatoare a competiției ne-a comunicat rezultatele obținute de către copii.

Clasele 5–6:

Locul I: Naomi Puha

Locul II: Betina Puiu

Locul III: Estera Gherman

Clasele 7–8:

Locul I: Carina Iuhas

Locul II: Otilia Petrușan

și Diana Bogdan

Locul III: Bianca Madarasi

Concursul de citire expresivă a avut loc în ziua următoare, tot la bibliotecă. Concursul s-a terminat cu următoarele rezultate:

Clasele 5–6:

Locul I: Betina Puiu

și Beatrix Boca

Locul II: Nicoleta Solcan

Locul III: Lois Ruja

Clasele 7–8:

Locul I: Otilia Petrușan

Locul II: Diana Bogdan

Locul III: Carmen Solcan

și Amanda Puiu.

Miercuri după-masă, la Casa de Cultură a avut loc concursul „Cine ce știe”. S-a părut a fi un concurs pe baza celor văzute la televizor, iar juriul, compus din patru persoane, la capătul programului a decis care clasă a întocmit cel mai atractiv program. Publicului compus din elevii și profesorii școlii generale, dar în rândul copiilor am zărit și câțiva părinți, le-a plăcut programul interpretat de copii, i-au încurajat cu aplauze. Clasa a cincea a prezentat cântecul în comun „La fântână, la izvor”, apoi copiii au pus pe scenă „Matei cizmarul”, după care, programul clasei mai sus amintite a luat sfârșit

Școala generală din Micherechi a organizat, în perioada 22–26 noiembrie, „Săptămâna limbii materne”. Luni, 22 noiembrie, elevii claselor 5–8 au luat parte la concursuri de ortografie, ceea ce a însemnat totodată selecția pentru concursul de ortografie pe țară „Gheorghe Martin”. Marți, la biblioteca școlii s-a desfășurat concursul de citire pentru elevii cursului superior. Miercuri, după orele de studiu, la Casa de Cultură a avut loc concursul „Cine ce știe?”, la care elevii și-au încercat cunoștințele legate de muzică, dans, cântec și poezie românească.

Ziua de joi a fost o zi plină de evenimente. Clubul copiilor din Salonta, în cadrul căruia funcționează mai multe cercuri, aeromodelism, țesătorie și altele, le-a oferit fetelor din clasele 5–6 posibilitatea de a cunoaște tehnica țesutului. În aceeași zi, elevii claselor a opta au avut ocazia în cadrul acțiunii „Ziua porților deschise” de la Liceul „N. Bălcescu” din Jula, să facă cunoștință cu realizările școlii, iar elevii clasei a șaptea, însoțiți de diriginta lor, Ana Netea Benye, s-au deplasat la Muzeul Județean „Munkácsy Mihály” din Bichișciaba, unde au admirat frumoasa expoziție de icoane pe sticlă din Transilvania.

Vineri, după desfășurarea concursului de ortografie „Gheorghe Martin”, copiii claselor 1–4 au ascultat din întâmplările copilăriei povestite de bace Vasalică (Vasile Poiendan).

cu o scenetă interpretată de Tiberiu Ruja, premiatul concursului de povestire „Vasile Gurzău”, acesta oferind momente vesele prin prezentarea scenetei „La vamă”.

Clasa a opta a jucat un fragment din „Garcea și țărani”. Benjamin Țicudean (cl.8/A), l-a interpretat pe polițistul Garcea, iar cei doi colegi de clasă, Szabolcs Ruja, a jucat figura lui Dumitru Curcă și Samuel Gherman l-a interpretat pe

un vecin, pe care-l cheamă Șerban. Cei doi vecini, Szabolcs și Samuel se certau, pentru că vecinul și-a mutat gardul spre curtea celui alt. Dintr-odată intră polițistul, pe care l-au rugat să facă măsurări, dacă a luat un metru de pământ din teritoriul lui. Benjamin, alias Garcea a stat în fața microfonului nostru după anunțarea rezultatului de către juriu, care însă nu s-a arătat trist pentru faptul că tortul, adică premiul

întâi a fost câștigat de către clasa a șaptea, iar clasa a opta a rămas doar pe locul doi.

– Asta este... Nu sunt amărât. Poate, la Crăciun, când sala asta va fi plină de părinți, bunici, rude, frați vom avea mai mare succes, a început să-mi povestească Benjamin. La alegerea scenetei m-au ajutat fetele din clasă, spunându-mi că Garcea este un personaj atractiv, care poate fi învățat ușor. Am ales

filmulețul „Garcea și țărani” de pe internet, am scris textul pe o foaie și l-am învățat pe de rost. La școală am făcut repetiții, iar astăzi am prezentat, cred eu, destul de bine, ne-a spus Benjamin Țicudean.

Diana Bogdan, împreună cu colegii din clasa a șaptea, s-a bucurat mult, când directorul școlii Zoltán Ruja, a anunțat rezultatul concursului. Pe Diana am întrebat-o cu ce s-au pregătit pentru ziua de astăzi:

– Am prezentat o scenetă, cu titlul „Babele pe laviță”, care bărfeau. Ne-am mai pregătit cu o horă și încă cu un dans care avea titlul „Fele apă, fele viz”, a început să ne povestească foarte veselă Diana, care ne-a spus că la întocmirea coregrafiei au ajutat-o și băieții.

– Au fost „tipice” babele, care au stat pe laviță și au bârfit. Ați folosit multe elemente din folclorul micheșean. A fost ideea voastră?

– Da, asta noi am inventat-o, dar ne-a ajutat și doamna profesoară, Ana Netea Benye. Publicului i-a plăcut mult faza cu discuția babelor.

– Ce au povestit babele?

– Babele au bârfit despre nană Marișcă, care s-a suit în cămară pe o scară, de acolo o picat jos și și-a rupt noada fundului. Am mai bârfit despre bace Lică, care a venit beat de la cârciumă, a avut un accident, a căzut după bicicletă și era să-l lovească mașina. Ceea ce am prezentat astăzi, le-am inventat pe baza celor întâmplăte pe vremuri în Micherechi, a spus câștigătoarea concursului școlar „Cine ce știe”, Diana Bogdan. A.C.

La 26 noiembrie s-au întâlnit la Micherechi 16 elevi din școli generale din Ungaria, unde se predă limba română. Concursul s-a desfășurat în două categorii: școlile bilingve și școlile în care româna se predă ca obiect de studiu. Copiii din Chitighaz, Bătania, Jula și Micherechi au intrat în prima categorie, iar cei din Apateu în a doua. Din păcate, școlile din Aletea, Cenadul Unguresc, Săcal, Bedeu nu s-au înscris la concurs.

Directorul Zoltán Ruja a subliniat în deschidere: „O să fie foarte greu să depășim nivelul concursului din anul trecut. De fapt, scopul nostru nu este acesta, ci să fim împreună, să ne simțim bine, să ne cunoaștem, să ne împrietenim, să vorbim despre necazurile și bucuriile noastre și să avem o zi plăcută. Vrem ca această întâlnire să fie un for pentru profesorii și elevii școlilor românești din Ungaria”. În numele organizatorilor, directorul micherechean și-a exprimat mulțumirea față de profesoara universitară Mihaela Bucin, șefa Catedrei de limba și literatura română din cadrul Universității din Seghedin, care a întocmit testele și pentru această ediție. Alături de profesoara Bucin, a fost salutată și i s-a înmănat un buchet de flori și doamnei învățătoare în pensie Maria Sava Martin, văduva regretatului Gheorghe Martin, a cărui nume îl poartă concursul de ortografie. Gheorghe Martin a fost profesor, inspector școlar și activist cultural, care a iubit foarte mult limba română.

Concursul alcătuit din

Să scriem corect românește!

Mulțumită interesului școlilor generale din anul trecut, pe 26 noiembrie s-a desfășurat pentru a doua oară Concursul de ortografie „Gheorghe Martin”. Concursul de limba română a fost organizat de școala generală din Micherechi, invitând să participe la acesta toate școlile din Ungaria în care se predă limba română. La invitație au răspuns afirmativ școlile din Apateu, Bătania, Chitighaz, Jula și Micherechi.

scrierea unei compuneri și dintr-un test de gramatică s-a desfășurat în trei clase, la supraveghere și dictare contribuind profesorii din Micherechi. Copiii plini de emoții, dar și însuflețire, au rezolvat pe rând exercițiile de limbă. După timpul acordat rezolvării testelor, elevii și participanții au fost invitați la masă, iar juriul a corectat lucrările.

Rezultatele au fost făcute publice în holul școlii, unde președintele juriului, profesoara Mihaela Bucin și-a exprimat bucuria de a participa din nou la concursul unde se scrie românește. „Eu am o deosebită stimă pentru oamenii care scriu și vorbesc corect. Dar să scrii și să vorbești nu este cel mai important lu-

cru din lume. În afară de faptul că voi sunteți cei mai buni la ortografia română și sper că veți fi niște buni vorbitori și scriitori de limbă română, să nu uitați niciodată să fiți oameni, să fiți veseli, să vă comportați în orice situație în mod etic și să deveniți niște sprijinitori ai comunității românești din Ungaria, dacă ea va mai rezista până când voi veți fi mari.” Mihaela Bucin a accentuat că fiecare dintre participanți ar merita un premiu și pe mulți dintre ei i-ar plăcea

să îi aibă studenți la Seghedin. Iată clasamentul mai jos. La eveniment a participat și PS Siluan, Episcopul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria și Ioan Fodoreanu, consulul general al României la Jula. PS Siluan a înmănat premii pentru Alex Beniamin Nima din Bătania, Veronica Iuhas din Apateu, Betina Forogău din Chitighaz, iar doamna Maria Martin a acordat un premiu pentru cel mai bun elev la română din Micherechi, pentru Carina Iuhas.

Școli bilingve

Clasele 5-6

- Locul I – Anita László, Jula
- Locul II – Naomi Puha, Micherechi
- Locul III – Alexandru Ștefan Pálincó, Bătania
- Premiu special – Estera Gherman, Micherechi
- Premiu special – Angela Silvia Pezzotti, Bătania
- Premiu special – Ditta Coroban din Chitighaz și Betina Puiu din Micherechi

Clasele 7-8

- Locul I – Carina Iuhas, Micherechi
- Locul II – Maria Olteanu, Chitighaz
- Locul III – Viola Netea, Jula
- Premiu special – Otilia Petrușan, Micherechi
- Premiu special – Adrian Duma, Bătania
- Premiu special – Diana Bogdan din Micherechi și Emese Ficior din Chitighaz.

Școli, în care româna se predă ca obiect de studiu

- Locul I – Renata Tamás, Apateu
- Locul II – Vivien Tamás, Apateu
- Locul III – Sabina Anita Sabău, Apateu
- Mențiune – Veronica Iuhas, Apateu

Sponsorii concursului: Asociația pentru Micherechi, Autoguvernarea Românească din Micherechi, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, „Foaia românească”, Episcopia Ortodoxă din Ungaria, Consulatul General al României la Jula, „Cronica”.

Șeful catedrei de română de la Seghedin a mai susținut că inițiativa școlii din Micherechi de a denumi un concurs după un foarte bun pedagog român din Ungaria este laudabilă. „Este un lucru demn de urmat faptul că prin acest nume al concursului »Gheorghe Martin«, tinerii pedagogi sunt obligați să se întoarcă cumva la acele vremuri în care pedagogul din sat, dascălul din localitate reprezenta pentru toată lumea un model. În cazul regretatului dascăl micherechean Gheorghe Martin nu există nicio îndoială că el a fost printre pedagogii cei mai marcanți ai acestei localități.” Profesoara de română a mai afirmat: „Mă bucur foarte mult că în Ungaria există un concurs în cadrul căruia elevii scriu, nu numai învăță pe de rost o poveste și apoi o expun, ci ei se pregătesc în scris din limba română, problemele de ortografie, un pic de compunere, probleme elementare de gramatică, cunoștințe pe care apoi aici și le etalează. Testele nu sunt grele, pentru că această zi care se organizează odată anual se dorește a fi un moment în care elevii și profesorii lor se întâlnesc, stau de vorbă, se cunosc între ei. Aceste ocazii sunt destul de rare.” Doamna Bucin a propus organizatorilor ca la anul concursul să-și schimbe puțin structura, să aibă posibilitatea să vină nu numai patru copii din fiecare școală, ci câți vor ei, deci, concursul să se desfășoare cu cadouri mai mici și cu elevi mai mulți. „Ca și anul trecut, gazdele s-au pregătit cu mare drag. E o plăcere să venim aici, nu numai pentru că micherechenii sunt foarte ospitalieri, ci și pentru că de fiecare dată ar trebui ca noi, cei care trăim un pic mai departe de comunitățile românești din Ungaria, să venim în aceste localități, în aceste sate pentru a vedea care mai e starea, ce se mai întâmplă. De multe ori ne facem o imagine greșită și venind la fața locului ne dăm seama că sunt încă valori care trebuiesc propagate, sunt încă oameni care ar dori să lucreze.”

Rita Pățaș

În cadrul concursului TÁMOP 3.1.4, Școala generală pentru Naționalitatea Română din Chitighaz și în anul acesta a organizat un proiect de trei săptămâni între 8-30 noiembrie. Tema proiectului a fost limbile studiate la școală, titlul fiind „Săptămâna limbilor”.

În prima săptămână, copiii au făcut cunoștință cu un obicei american legat de 31 octombrie, de ziua Halloween. În aceste zile, clădirea școlii a primit un decor înspăimântător. Elevii au decorat clasele conform temelor alese: stafii, vrăjitori, vampiri, schelete. Ca urmare, copiii s-au îmbrăcat în măști și au participat la un concurs vesel, unde au rezolvat exerciții legate de această zi: curățarea merelor, pescuitul merelor din apă, cioplirea merelor. Săptămâna s-a terminat cu un Halloween-party foarte reușit, la care participanții mascați s-au distrat până seara.

A doua săptămână a fost dedicată limbii germane. Elevii au făcut cunoștință cu obiceiurile, cultura, istoria teritoriului lingvistic german. Lucrând în grupe, au pregătit și au prezentat proiecte despre personajele istorice, savanții, artiștii germani, despre gastronomia și geografia Germaniei, Austriei și Elveției. După aceea a urmat o zi foarte interesantă pentru toți, când elevii au făcut cunoștință cu obiceiurile și cântecele legate de ziua Martin. Ne-a vizitat și ne-a povestit amintirile sale din copilărie Harald Funk, un

localnic german din Chitighaz, originar din Germania, iar apoi participanții au pregătit tradiționala lampă de ziua Martin.

În cadrul săptămânii limbii române am organizat prima ediție a „Zilelor Profesionale Pedagogice” la limba română. Am invitat membrii autoguvernării locale, ai autoguvernării minoritare românești și colegii de la Școala generală Márki Sándor din localitate la ore de inspecție în clasele 1, a 3-a, a 6-a și a 8-a. După-masă elevii au meșterit jucării din lemn, din coceni, tulheni, din crengi, din trestie și din diferite semințe (grâu, porumb, fasole etc.), în timp ce câțiva

bunici invitați le-au povestit despre muncile legate de la semănatul până la culeșul cucuruzului.

S-au născut niște creații superbe. Elevii au prezentat viața țărănească de odinioară, modul de viață din trecut. Au pregătit casă țărănească din coceni și tulei, fântână din crenguțe, animale din diferite semințe

și pietre, figuri de oameni tot din coceni și tulei.

A doua zi, elevii școlii au vizitat Casa Muzeu din localitate. Ascultând cuvintele ghidului Gheorghe Gros, membru al autoguvernării române din Chitighaz, parcă am participat la o călătorie în trecut. A povestit copiilor amintirile sale din copilărie, cum au trăit strămoșii noștri, ce fel de activități au avut. A prezentat încăperile, mobilierul, obiectele muzeului, povestind mereu într-un stil foarte colorat și plăcut.

A treia zi am organizat un concurs, unde copiii au rezolvat niște exerciții de iscusință și legate de limba și obiceiurile românești. Au sfârșit porumb, au construit fântână din coceni, au ales porumb și fasole, și au rezolvat cuvinte încrucișate, rebusuri.

În încheierea proiectului de 3 săptămâni, elevii și-au folosit cunoștințele noi în cadrul unui concurs.

Experiența noastră este că pentru elevi sunt foarte folositoare aceste manifestări fiindcă își însușesc multe cunoștințe noi în mod variat și distractiv.

Maria Ambruș,
profesoară la Școala
generală din Chitighaz

www.munkacsy.hu/nemzetiseg

COLECȚIA
ROMÂNEASCĂ
A
MUZEULUI
ERKEL

„Încerc să fiu și eu consul într-o bună zi...”

„Ai carte, ai parte”, spune o veche zicală românească. Iar când „cartea” vine și cu o experiență de viață în sine, atunci aceasta devine cu atât mai valoroasă. Această zicală i se potrivește și tânărului **Mircea Oniță**, născut în România, care la vârsta de 13 ani începe o nouă viață, departe de părinți, la școala generală românească din Jula. Necunoscător de limbă maghiară, se adaptează în scurt timp cerințelor învățământului de aici, își continuă studiile la Liceul „N. Bălcescu”, după care se înscrie la Catedra de Limba Română a Universității din Seghedin. Ambitia sa de a se acomoda și a trăi în această țară, bunul simț și spiritul său prietenesc l-au ajutat să fie angajat al Consulatului General al României la Seghedin, pe post de translator.

– Te-ai născut și ți-ai petrecut primii ani de școală în România. Te rog să ne spui în câteva cuvinte cum ai ajuns în Ungaria?

– Am ajuns în Ungaria întâmplător, la propunerea unor prieteni de familie care s-au stabilit în Ungaria. Deși m-am născut și am crescut aproape de frontieră, în satul Mădăras, județul Bihor, cunoșteam destul de puține lucruri despre Ungaria, care era pentru mine, copil fiind, reprezentată doar de localitatea Micherechi. Glumind puțin, credeam pe atunci că e normal să vorbești limba română în Ungaria, așa cum eu vedeam la Micherechi. Mai departe de Micherechi, până la începerea școlii, aici, în Ungaria, eu nu m-am deplasat. Nefiind vorbitor de limbă maghiară, părinții mei au optat pentru o școală la care se preda și limba română, crezând că îmi va fi mai ușor, și au decis să mă înscrie împreună cu fratele meu, la Școala Generală și Liceul „N. Bălcescu” din Jula. Eram copil pe atunci, aveam doar 13 ani, și m-am înscris în clasa a șaptea. Nu mi-a fost ușor să mă obișnuiesc cu ideea de a studia într-o țară care era pentru mine atunci străină, departe de casă și părinți, iar în jurul meu se vorbea o limbă, pe care eu nu o cunoșteam. Îmi aduc aminte că stăteam în fața porții școlii, ca în fața uneia dintre porțile vieții, neștiind ce o să urmeze.

– Cum au trecut anii de studii?

– După absolvirea școlii generale și a liceului din Jula, am decis să mă înscriu la Institutul Pedagogic „Juhász Gyula” din Seghedin, la secțiile engleză și română. Eu fac parte din acele, tot mai puține gene-

rații de absolvenți ale liceului din Jula, care au urmat un curs firesc al formării profesionale și am ales Catedra de Română a Universității din Seghedin. Referitor la trecerea de la liceu la universitate, după 5 ani petrecuți în Ungaria pot să spun că nu am avut mari emoții în a veni la Seghedin, iar unul dintre atuuri era că reușisem să dobândesc destul de multe cunoștințe de limba maghiară. Anii petrecuți la Catedra de Română din Seghedin au fost pentru mine cei mai frumoși ani petrecuți în această țară. Eram o grupă mică și asta a determinat o apropiere deosebită între profesori și elevi, eram ca o echipă. Îmi voi aduce întotdeauna aminte cu plăcere de harul de povestitor al regretatului profesor Mihai Cozma, de talentul oratoric și respectul pentru limba română al domnului **Gheorghe Petrușan**, de verva și inventivitatea doamnei **Mihaela Bucin**.

– Anii de facultate au farmecul lor. Te rog să ne dezvălui câteva impresii, bucurii, dezamăgiri din această perioadă!

– Toată lumea spune că anii de facultate sunt cei mai frumoși ani din viață și în cazul meu chiar au fost. În afara lucrurilor serioase, te formezi intelectual, profesional etc. Pentru mine, facultatea a fost un loc de întâlnire, de cunoaștere a mediului, de largire a orizontului, de percepere a Ungariei și, într-o perspectivă mai largă, a locului minorității românilor în această țară. Universitatea din Seghedin este locul unde am învățat că prin a fi român poți provoca relații solide, pe viață, sau antipatii veșnice. Nu aș vrea să vorbesc despre

Trei consuli, **Răzvan Ciolcă**, **Radu Florea** și **Andrei Oancea** (primul consul general al României la Seghedin), alături de avocatul dr. **Ioan Silaghi** (originar din Bedeu) și **Mircea Oniță**

dezamăgiri, pentru că și dacă au existat, așa suntem noi, oamenii, făcuți, să nu privim înapoi cu mânie, ci cu melancolie sau cu un zâmbet.

– Actualmente ești angajatul Consulatului General al României la Seghedin. Cum ai primit acest post și ce funcție îndeplinești aici?

– Fiind student la secția de limba română, nu a fost greu să intru în contact cu reprezentanții Consulatului General al României la Seghedin, apropiați catedrei de română. Aceștia participau de fiecare dată la acțiunile organizate de catedră, unde eram invitați și noi studenții. În acest cadru l-am cunoscut pe domnul consul **Radu Florea** și îmi aduc aminte că prima mea impresie despre dânsul a fost aceea că nu este atât de „scorțos” pe cât credeam eu, cu mintea mea de atunci, că trebuie să fie un diplomat. De altfel, nu mai văzusem vreunul până atunci, și nu aveam obiect de comparație. În toamna anului 2008, am fost contactat de domnul consul **Radu Florea**, care mi-a propus postul de translator de limbă maghiară la oficiul diplomatic român din Seghedin. Primele 6 luni a fost o perioadă de probă, de acomodare, peste care am trecut cu bine, după care am fost angajat pe postul de translator. Atribuțiile mele sunt acelea de a traduce în și din limba maghiară o serie de documente, de a însoți reprezentanții consulatului la

diferite acțiuni organizate de partea maghiară și nu numai. Fiind persoana de prim-contact cu autoritățile maghiare, primărie, consiliul județean, procuratură, poliție, judecătoria, spitale, presă, etc., am avut în permanență în vedere crearea unor relații speciale cu aceștia, relații apropiate, care să nu se rezume numai la dialogul oficial și care să arate că România poate fi nu numai un partener ci și un prieten. Am învățat în cei doi ani petrecuți la consulat să evit sentințele în alb și negru și să fiu mai înțelegător și mai cumpănit în gândire și reacții. Cu sprijinul consulilor **Radu Florea** și **Răzvan Ciolcă** am fost introdus în afara muncii propriu-zise de translator și în activitatea de diplomat cu atribuții consulare, cunoscând în prezent procedura pentru întocmirea actelor de stare civilă, a documentelor de călătorie etc.

– Te-ai integrat bine în comunitatea românilor din Seghedin? Cum vezi această comunitate?

– Relația mea cu comunitatea română din Seghedin pot să spun că este una excelentă. Pe cea mai mare parte a membrilor comunității îi cunoșteam înainte să vin la Seghedin, de la liceul din Jula. Am raporturi foarte bune cu redactorii români de la studioul de televiziune, cu redactorii de la radio, alături de care particip săptămânal la câte o partidă de fotbal. Am menținut o legătură apro-

piată cu Catedra de Română a Universității din Seghedin și declar cu mândrie că am devenit membru al „Clubului Marț Sara”, organizat de Asociația Culturală a Românilor din Seghedin. Aici, în acest cadru, am avut prilejul să aflu o mulțime de lucruri despre muzica, literatura, regimul comunist dintr-o Românie din care eu am plecat la o vârstă fragedă și pe care eu nu am apucat să o cunosc îndeajuns. Ce aș mai putea spune despre comunitatea românilor din Seghedin? Că ei sunt pentru mine familia mea și prietenii mei, le mulțumesc că m-au adoptat și le datoriez o parte importantă din formarea mea ca om.

– Ce planuri de viitor ai?

– Sunt încă la vârsta la care viitorul îți apare fie în culori sumbre, fie în roz. Încerc să depășesc această etapă și să mă gândesc cu toată responsabilitatea la ce voi face. Deocamdată mă simt excelent aici, la consulat, acumulez experiență pe zi ce trece, caut să învăț cât mai mult, deoarece m-am atașat de meseria de consul, de satisfacția pe care o ai în momentul în care îți ajută semenii aflați în dificultate. Mă simt privilegiat că am șansa să lucrez cu oameni, precum consulii **Radu Florea** și **Răzvan Ciolcă** și, momentan, vreau să prelungec cât mai mult această experiență, iar apoi, de ce nu, să încerc să fiu și eu consul într-o bună zi...

Anca Butar

Transilvania a fost a treia provincie care s-a unit cu patria-mamă. Unirea Transilvaniei cu România de la 1 decembrie 1918 reprezintă evenimentul principal al istoriei României.

La încheierea Primului Război Mondial, în contextul prăbușirii Dublei Monarhii, Ungaria își proclamă independența, incluzând în teritoriul său și Transilvania. În aceste condiții, fruntașii Partidului Național Român și românii din Partidul Social Democrat înființează Consiliul Național Român, la Arad, la data de 3 noiembrie 1918. La data de 13 noiembrie 1918, la Belgrad, guvernul Ungariei semnează armistițiul cu Antanta, fixând o linie de demarcație, care lăsa sub controlul Ungariei nordul și centrul Transilvaniei, iar Banatul sub controlul Serbiei. În aceste condiții, românii organizează la data de 18 noiembrie/1 decembrie 1918 o Adunare Națională, la Alba Iulia, la care desemnează 1228 delegații.

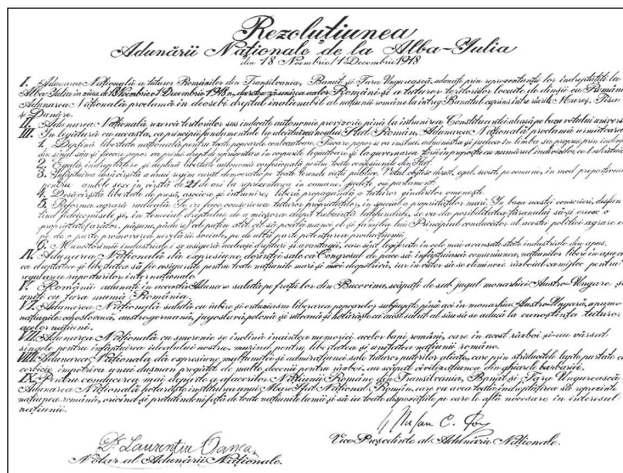
Alba Iulia fusese aleasă de către Consiliul Național Român Central, pentru a adăposti între zidurile ei pe reprezentanții poporului român din Transilvania, în cea mai mare zi din istoria acestui popor, pentru două pricini. La 1 noiembrie 1599, Mihai Viteazul, biruitor la Selimbăr, își făcuse intrarea triumfală în Alba Iulia în fruntea unui alai mareț. Aceasta a fost Capitala strălucitului domn în timpul scurt cât el reușise să săvârșească cea dintâi unire a Țărilor Române. La 1784, pe același platou al Cetății, marii mucenici ai neamului, Horia și Cloșca, sufereau supliciiu frângerii pe roată, pentru că avuseră curajul să ceară o viață mai bună pentru neamul lor. Aceste două date istorice erau adânc săpate în inimile românilor. Erau două etape importante în drumul greu spre mântuire. Duhurile marilor înaintași și mucenici ai libertății și unirii românilor vor lumina gândurile celor strânși aici și-i vor face vrednici de înalta lor chemare. Pregătirea politică a Adunării a întâmpinat dificultăți. Sedințele preparatoare din cele două zile, care au precedat Adunarea, au fost foarte însufle-

țite. Discutându-se textul Rezoluției Unirii, redactat de Vasile Goldiș, unii susțineau ca Unirea să se facă pe baza proclamării autonomiei Ardealului. Tineretul, la care se adăugaseră și delegații sosiți din Bucovina și Basarabia, susțineau unirea fără condiții. Socialiștii, lucrând sub influența Budapestei, cereau republica și-și exprimau temerea de stările politice din vechiul Regat al României. În cele din urmă s-a stabilit o înțelegere, renunțându-se din toate părțile la punctele de vedere prea intransigente și adoptându-se formula unei autonomii provizorii. Iuliu Maniu a explicat că e necesară o epocă de tranziție, deoarece „nu se poate ca într-o singură zi, sau într-o singură oră, sau într-un moment dat, să punem la o parte o stare de lucruri vechi și să înfăptuim una nouă”. Deci, nu e vorba de a pune condiții la Unire, ci a constata necesitatea unei epoci de tranziție. Adunarea de la Alba Iulia s-a ținut într-o atmosferă sărbătorească. Au venit 1228 de delegații oficiali, reprezentând toate cele 130 de cercuri electorale din cele 27 comitate românești, apoi episcopii, delegații consilierilor, ai societăților culturale românești, ai școlilor medii și institutelor pedagogice, ai reuniunilor de meseriași, ai organizațiilor militare și ai tinerimii universitare. Toate păturile sociale, toate interesele și toate ramurile de activitate românească erau reprezentate.

Dar pe lângă delegații oficiali, ceea ce dădea Adunării înfățișarea unui mare plebiscit popular, era afluența poporului. Din toate unghiurile țărilor române de peste Carpați, sosea poporul cu trenul, cu căruțele, călări, pe jos, îmbră-

de pajurile nemțești, fâlăie Tricolorul român. Poporul trece pe sub poarta lui Mihai Viteazul și se adună pe Câmpul lui Horea. De pe opt tribune, cuvântătorii explică poporului măreția vremurilor pe care le trăiesc.

Textul Declarației de la Alba Iulia

cați în haine de sărbătoare, cu steaguri tricolore în frunte, cu table indicatoare a comunelor ori a ținuturilor, în cântări și plini de bucurie. Peste o sută de mii de oameni s-au adunat în această zi spre a fi de față la actul cel mai mareț al istoriei românilor. Spectacol simbolic și instructiv: cortegiile entuziaste ale românilor ce umpleau drumurile spre Alba Iulia se încrucișau cu coloanele armatei Mackensen care, umilite și descurajate, se scurgeau pe căile înfrângerii spre Germania. Mulțimea imensă urcă drumul spre Cetățuie printre șirurile de țărani români, înveșmătați în sumanele de pătură albă și cu căciulile oștenilor lui Mihai Viteazul. Pe porțile cetățuiei, despuiate

În acest timp, în sala Cazinei militare, delegații țin adunarea. Pe podium, între steagurile tuturor națiunilor aliate, care au contribuit cu sacrificiile lor de sânge la desăvârșirea acestui act mareț, iau loc fruntașii vieții politice și intelectuale a românilor și delegații Bucovinei și Basarabiei, care au ținut să aducă salutul țărilor surori, intrate mai dinainte în marea familie a statului român.

Într-o atmosferă înălțătoare, în mijlocul aprobărilor unanime și a unui entuziasm fără margini, Ștefan Cicio Pop arată împrejurările care au adus ziua de astăzi, Vasile Goldiș expune trecutul plin de suferințe și de glorie al națiunii române de pretu-

tindenți și necesitatea Unirii, Iuliu Maniu explică împrejurările în care se înfăptuiește Unirea, iar socialistul Jumanca aduce azeziunea la Unire a muncitorimii române, care se simte una cu întreg neamul românesc.

Rezoluția Unirii e citită de Vasile Goldiș: „Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 18 noiembrie/1 decembrie 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România. Adunarea proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între Mureș, Tisa și Dunăre.”

Restul rezoluției cuprinde programul de aplicație: autonomia provizorie a teritoriilor până la întrunirea Constituantei, deplină libertate națională pentru popoarele conlocuitoare, deplină libertate confesională, înfăptuirea unui regim curat democratic pe toate terenurile vieții publice, reforma agrară radicală, legislație de ocrotire a muncitorimii industriale.

Adunarea națională doarește ca Congresul de pace să asigure dreptatea și libertatea atât pentru națiunile mari cât și pentru cele mici și să elimine războiul ca mijloc pentru reglementarea raporturilor internaționale.

Ea salută pe frații lor din Bucovina, scăpați din jugul monarhiei austro-ungare, pe națiunile eliberate cehoslovacă, austro-germană, iugoslavă, polonă și rutenă, se închină cu smerenie înaintea acelor bravi români care și-au vărsat sângele în acest război pentru libertatea și unitatea națiunii române, și în sfârșit exprimă mulțumirea și admirația sa tuturor puterilor aliate care, prin luptele purtate împotriva dușmanului au scăpat civilizația din ghearele barbariei.

La ceasurile 12 din ziua de 1 decembrie, prin votarea unanimă a rezoluției, Unirea Transilvaniei cu România era săvârșită!

Târguri de Crăciun în Sibiu și Cluj

Pentru cei care au vizitat faimoasele târguri și piețe de Crăciun din Viena, va fi o surpriză plăcută să afle că și în România pot participa la astfel de evenimente. Pe de altă parte, acestea pot fi considerate

elemente de noutate și adevărate puncte de interes pentru turiști. Anul acesta, Sibiu și Clujul pregătesc târguri de Crăciun după modelul patentat în capitala Austriei. Ediția din acest an a evenimentului va

avea loc în perioada 27 noiembrie–2 ianuarie 2011, în Piața Mare din Sibiu. Toate cele 65 de căsuțe de lemn în care vor fi expuse produsele de sezon au fost deja închiriate comercianților care provin din peste 20 de județe ale țării. Târgul de Crăciun va pune la dispoziția sibienilor și turiștilor produse culinare tradiționale, articole de îmbrăcăminte specifice sezonului rece, decorațiuni de Crăciun, bijuterii, dulciuri, jucării, produse de artizanat, obiecte religioase și obiecte de artă. Din peisajul de sărbătoare nu va lipsi nici scena care va găzdui concerte de colinde, spectacole de teatru, spectacole pentru copii, dansuri populare și multe alte surprize. Prima ediție fiind organizată în 2007, târgul va fi deschis zilnic, între orele 10.00 și 21.00.

Cele mai spectaculoase călătorii cu trenul

De cele mai multe ori turiștii aleg ca mijloc de transport fie mașina personală, pentru distanțele mai mici, fie avionul pen-

Bergen se numără printre cele mai spectaculoase din lume și poate fi considerată o adevărată aventură.

tru rapiditate și confort, lăsând într-un con de umbră trenurile, deși călătoria cu acesta poate fi mai mult decât plăcută și poate întruni toate criteriile unanim acceptate care definesc o călătorie excelentă, confort, peisaje și accesibilitate. Călătoria pe linia de cale ferată Bergen, este o minune. Linia ferată

Trenul trece pe lângă fiorduri, ghețari și vârfuri înzăpezite pe ruta sa de la Oslo la Bergen. De asemenea, vagoanele intră pentru un timp într-un tunel săpat direct în munte iar cel mai înalt punct de pe traseu se află pe cel mai extins platou montan din Europa. Călătoria durează șapte ore.

Pentru viața sănătoasă, tratează-te cu râs!

Poate pare incredibil, dar râsul provocat de o glumă bine plasată sau un banc spus la momentul potrivit are efect terapeutic. Din totdeauna, românului i-a plăcut să mănânce bine și să facă haz de necaz, să râdă cu poftă, cu gura până la urechi, chiar și în cele mai stresante sau triste momente ale vieții. Așa s-au născut celebrele Bulă, să trăiești, maestre! Alinuță, Gigel și alți teribiliști care populează lumea glumelor și bancurilor. Poate și umorul ne-a ajutat adesea să trecem mai vioi,

venit obiect de studiu pentru medicii zilelor noastre și ceea ce au aflat e motiv de bucurie. Râsul sau mai bine zis, starea de bine provocată de râs scade tensiunea arterială, reduce stre-

ment. Copiii râd sincer, din toată inima și asta îi ajută să treacă mult mai ușor peste o boală sau o stare de disconfort specifică vârstei. Nu trebuie să așteptăm să ne îmbolnăvim ca să râdem. O putem face zilnic, oferindu-ne noi înșine o doză de râs, din ce avem la îndemână. Un banc, o întâmplare amuzantă, o carte de bancuri, o carte veselă, scrisă cu talent și umor, un film de comedie, circ, desene animate. Este recomandat ca cei predispuși la melancolie să caute compania unor

mai cu optimism peste multe necazuri care adesea au dat de-a dreptul peste noi. De cele mai multe ori, râsul ne-a mobilizat și am găsit în noi puterea de a munci ore în șir. Râsul ne-a dat puterea de a fi entuziaști, de a trece mai ușor peste evenimentele triste ale vieții, peste eșecuri și insuccese ori de a învinge boli mai mult sau mai puțin grave. Valoarea terapeutică a râsului a de-

sul, detensionează mușchii și crește elasticitatea musculară, îmbunătățește respirația și oxigenează sângele. V-ați întrebat vreodată de ce copiii trec mult mai ușor peste boli, de ce se vindecă mai repede și nu stau în pat să zacă așa cum fac, de regulă, maturii? Copiii sunt veseli, râd din orice, îi amuză totul, sunt receptivi la orice mișcare și sunet nou în care găsesc prilej de amuza-

persoane vesele, optimiste, cu râsul pe buze, gata oricând să găsească motiv de râs în orice situație. Ca să fiți sănătoși și vioi, senini la față, mai siguri și mai stăpâni pe voi, apelați la terapia cu râs. Râsul nu îngrășă și nici nu are efecte secundare. Nu costă nimic. La râs poate apela oricine fără teamă și cu multă încredere. Indiferent de vârstă, râsul va aduce primăvara pe chip.

Eric Clapton a fost votat chitaristul numărul 1 al tuturor timpurilor

Britanicul Eric Clapton a fost declarat chitaristul numărul 1 al tuturor timpurilor, într-un sondaj realizat în rândul celor care cântă la același instrument, relatează presa internațională. Creatorul hit-urilor „Layla” și „Tears in Heaven” este urmat în acest clasament de americanul Jimi Hendrix și de alți doi britanici, Jimmy Page și Jeff Beck. În vârstă de 65 de ani, Eric Clapton s-a bucurat de succes încă de la începutul carierei sale, când a cântat în trupe legendare ca The Yardbirds și Cream. Este laureat al premiilor Grammy și considerat unul dintre cei mai influenți muzicieni din istorie. Anul acesta, Clapton a lansat al 19-lea album al său. Sondajul a fost realizat în Marea Britanie.

Două echipe bune: una mai norocoasă, alta mai puțin

Chitighaz SE

**Chitighaz SE–
Medgyesegyháza SE**
5-3 (2-3)

Chitighaz: Kiu, Márk, Erdei, Bozsó (Kovács P.), Nagy, Ekker, Gros, Ardelean (Palacsik), Boruzs (Pop)

Antrenor: Mikulás Mihály

Gazdele au început tare bine derbiul, în minutul 13

Ardelean, în minutul 16 Ekker a marcat pentru gazde.

După un minut, oaspeții au marcat un gol obraznic de la 40 m. *Pintér* a ridicat balonul peste portar. În numai 15 minute, oaspeții au întors rezultatul cu 2-3. Antrenorul Mikulás i-a îndrumat pe jucători în pauză cu sfaturi bune.

În repriza a 2-a, Arde-

lean de două ori, Ekker o dată a marcat pentru gazde. La un meci foarte interesant, plin cu emoții și cu goluri, gazdele ne-au arătat de ce sunt ei liderii diviziei Județ II.

Mikulás Mihály: – Am câștigat un meci foarte greu. Felicitări tuturor jucătorilor și le mulțumim suporterilor pentru ajutorul din tot sezonul.

**Csabacsúd SE–
Micherechi SE**
3-1 (0-0)

Micherechi: Pátca, Balogh, (Putnoki), P. Bánya, (Șt.Luku), Kovács, V. Ruja, T. Berényi, M. Lucuț, Simon, Poiendan, A. Bondár, T. Kiss

Antrenori: Balogh István, Dumitru Boca

Înainte de meci, puteam să fac pariu că aproape 50 suporterii din Micherechi vor însoți echipa la ultimul meci din acest an. Pe un teren foarte greu, echipele de multe ori nu au găsit mingea atât de murdă a fost, din balta de la mijlocul terenului numai răuștele au lipsit.

T. Berényi de la început a jucat rănit, încă nu s-a vindecat, iar în minutul 20 din nou s-a rănit și a fost nevoit să părăsească terenul de joc. Ai noștri au jucat de parcă niciodată nu ar mai fi jucat pe așa teren prost, gazdele însă au avut un mult mai mare elan și foc. După al doilea cartonaș galben, *Tiberiu Bánya* a fost eliminat. Gazdele au marcat trei goluri, noi numai unul. Oricât ne doare, trebuie să recunoaștem: gazdele au jucat mult mai bine decât echipa noastră.

Antrenorii: – La un meci foarte greu, gazdele au primit un gol cadou. Felicitări lor pentru victorie.

MIC

Micherechi SE

Fiestă la Ciorvaș

La sfârșit de săptămână s-au disputat ultimele meciuri de fotbal ale echipelor noastre de fotbal din diviziile NB. III, Județ I și Județ II. Dintre cele 8 echipe, 5 au câștigat, 3 au pierdut meciul, au marcat 26 și au primit 15 goluri.

Cea mai mare victorie au produs-o băieții din **Ciorvaș**, distrugând total echipa din Békéssámson, cu un rezultat strălucitor: 9-2. *Závada János* (antrenor): – Elanul de la etapele din sezonul de toamnă a rămas și la acest meci. Felicitări tuturor jucătorilor pentru acest rezultat minunat.

Se pare că și băieții din

Leta au avut o zi bună duminica trecută. La Balkány și-au găsit pantofii potriviți pentru a marca goluri, câștigând cu 1-5. *Árva Barnabás*: – Sunt foarte mulțumit cu rezultatul de azi, echipa tânără acum începe să se închege într-o echipă adevărată. Sper că după vacanța de iarnă de aici o să continuăm.

Echipa din **Jula** e compusă din foarte mulți tineri, și rezultatele de la început oglindește acest lucru. Pe parcurs se ivesc și rezultatele bune. *Fodor Sándor*: – Echipa se dezvoltă din ce în ce mai mult, mă bucur mult că am încheiat sezonul cu un meci bun la care

băieții au jucat excelent. Am meritat victoria (2-0).

Cu victoria de acum (0-1), echipa din **Bichiș** a schimbat locul pe tabelul de calificare cu micherechenii, îi întrec cu un punct. *Szarvas János*: – Pe un teren foarte umed, am câștigat contra unei echipe bine organizată.

Bătania nu a putut continua seria bună care a dus-o la ultimele 4 meciuri. *István András*: – La începutul derbiului, gazdele au primit un penalti cadou, ceea ce ne-a deranjat mult. Mai târziu, gazdele s-au folosit foarte bine de greșelile fundașilor noștri.

Din păcate, băieții din **Șercad** nu au putut continua seria bună care au avut-o la ultimele 5 meciuri. *Steigervald István*: – Ne pare rău, dar azi numai în repriza a doua am jucat cum am obișnuit la ultimele meciuri. De ocazia din ultimul minut nu ne-am folosit, așa că de această dată nu am adunat nici un punct.

MIC

Rezultatele ultimelor meciuri

27-28 noiembrie 2010

NB III.		
Jula TF–Kecskeméti TE		2-0(6)
Balkányi SE–Leta I		1-5(11)
Județ I.		
Körösladányi MSK–Bichiș FC		0-1(1)
Mezőhegyesi SE–Șercad KLE		2-1(12)
Csabacsúd SE–Micherechi SE		3-1(2)
Județ II.		
Ciorvaș SK–Békéssámsoni SK		9-2(2)
Chitighaz SE–Medgyesegyháza SE		5-3(1)
Magyarbánhegyesi FC–Bătania TK		4-2(8)

UMOR SPORTIV

TVR 1

Luni 6 decembrie

6.00 Telejurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.00 Supermarket de divertisment 10.00 Oamenii mari la TVR 11.45 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong (R) 13.00 Telejurnal 13.55 Oamenii Deltei 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.30 Papucul doamnei 17.00 Telejurnal 17.30 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telejurnal 20.10 Prim plan 21.00 Serial. Anatomia lui Grey 22.10 Film. Voci inocente în casa de carton.

Marti 7 decembrie

6.00 Telejurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.00 Ca la carte (R) 10.00 Oamenii mari la TVR 10.15 Spune-mi ce te doare (R) 11.45 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telejurnal 13.45 Oamenii Deltei 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Atunci și acum 17.00 Telejurnal 17.30 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telejurnal 20.10 Studio fotbal UEFA.

Miercuri 8 decembrie

6.00 Telejurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.00 Profesiuniști...cu Eugenia Vodă 10.00 Oamenii mari la TVR 11.45 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telejurnal 13.45 Oamenii Deltei 13.55 Oamenii mari la TVR 14.30 Oamenii ca noi 15.00 Conviețuirii 16.00 Generația contra 17.00 Telejurnal 17.30 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telejurnal 20.40 Fotbal: CFR Cluj — AS Roma.

Joi 9 decembrie

6.00 Telejurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.00 Garantat 100% 10.00 Oamenii mari la TVR 11.45 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telejurnal 13.45 Oamenii Deltei 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Interes general 16.30 O carte pe săptămână 17.00 Telejurnal 17.30 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telejurnal 20.00 Judecă tu! 21.00 Serial. CSI-Crime și investigații 22.10 Film. Cum să-ți recunoști sfinții.

Vineri 10 decembrie

6.00 Telejurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.10 Întrecerea anilor 11.45 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telejurnal 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Meseria brătară de aur 17.00 Telejurnal 17.30 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telejurnal 20.00 O dată'n viață 22.15 Film. Mascul necrutător.

Sâmbătă 11 decembrie

6.00 Desene animate 7.00 Semne 7.30 Arca lui Noe 8.30 Serial. Hannah Montana 9.00 Turismul românesc 10.30 Zile și nopți 11.30 Pro patria 12.00 Fără frontiere 13.00 Telejurnal 13.45 Serial. Familia Simpson 14.30 Ne vedem la TVR 16.40 Odată-n viață 17.40 Teleenciclopedia 19.00 Telejurnal 20.10 Întrecerea anilor cu Mircea Radu (I) 21.20 Întrecerea anilor cu Mircea Radu (II) 22.30 Profesiuniști...cu Eugenia Vodă 23.30 Film XXY.

Eugenia Vodă
în emisiunea „Profesiuniști...”

Duminică 12 decembrie

6.10 Universul credinței 8.00 Ca la carte 9.00 Desene animate 10.00 Europa mea 10.30 Viața satului 12.00 Ultima ediție 13.00 Telejurnal 13.20 Festivalul Viața e frumoasă 14.00 Vedeta familiei 15.00 Tezaur folcloric 16.10 Supermarket de divertisment 17.40 Supermarket de divertisment 19.00 Telejurnal 20.10 Film. Jaful secolului 21.55 Garantat 100% 23.55 O carte pe săptămână.

TVR 2

Luni 6 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânecă 9.10 Film. Vestul sălbatic (R) 11.00 Telejurnal 11.30 Ferma (R) 13.30 Împreună în Europa 14.30 Zestrea românilor (R) 15.00 Serial. Asul din mânecă (R) 16.00 Telejurnal 16.30 Confesiuni 17.30 Puterea legii 18.00 Ora de business 19.00 Arena leilor 20.00 Sfârșitul universului. Documentar 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Eureka.

Marti 7 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânecă 9.00 Top cut (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telejurnal 13.30 Împreună în Europa 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Asul din mânecă (R) 16.00 Telejurnal 17.30 Bugetul meu 18.10 handbal: Spania — România 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Eureka.

Lucian Pîrvoi
prezintă la „Ora de știri”

Miercuri 8 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânecă 7.10 Tonomatul DP 2. 9.00 Joc deschis (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telejurnal 13.30 Împreună în Europa 15.00 Serial. Asul din mânecă (R) 16.00 Telejurnal 16.30 Confesiuni 17.30 e Forum 19.00 Dincolo de hartă 20.00 Serial. Lege și ordine 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Eureka.

Joi 9 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânecă 9.00 Liber pe contrasens (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telejurnal 13.30 Împreună în Europa! 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Asul din mânecă 16.00 Telejurnal 16.30 Confesiuni 17.30 Bazar 18.00 Ora de business 19.00 Liber pe contrasens 20.00 Telejurnal 20.40 handbal: România — Danemarca.

Vineri 10 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânecă 9.00 Videoterapia (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telejurnal 13.30 Împreună în Europa! 14.30 Utopia 15.00 Serial. Asul din mânecă (R) 16.00 Telejurnal 17.30 Pescar hoinar 19.10 Film. Meciul vieții 21.00 Ora de știri 22.00 Unora le place...cu Florian Lungu și Mike Godoroja 23.00 O istorie a genocidului. Documentar.

Sâmbătă 11 decembrie

6.00 D'ale lui Mitică (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție...copii 8.35 Liber pe contrasens 10.00 Lumea de aproape 10.30 Între cer și pământ 11.00 Zestrea românilor 12.35 Atenție, se cântă! 14.10 Film. Singur pe lume 16.00 Telejurnal 16.30 Magazin olimpic 17.00 Natură și aventură 17.30 Dincolo de hartă (R) 18.00 Arena circului. Cirque du Soleil 19.10 Film. Prințul William și Prințul Harry. Documentar 20.40 Handbal: România — Serbia 23.00 Serial. Atmosferă fierbinte.

Duminică 12 decembrie

6.00 Timpul chitarelor (R) 7.30 Natură și aventură (R) 8.00 H...ora prichindeilor 9.00 Ferma 10.00 Pescar hoinar (R) 10.30 Chip și asemănare (R) 11.00 Motomagia 11.30 Bugetul meu (R) 13.00 Vrăjitorii lui Jamie Oliver (R) 13.30 Atlas 14.10 Film. Spre cascada Niagara 16.00 Telejurnal 17.00 D'ale lui Mitică 19.10 Film. Călugărițe pe fugă 21.00 Ora de știri 22.00 Pet Shop Boys la BBC 23.00 Serial. Comanderia, 1375 A.D.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

6 DECEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

7 DECEMBRIE, MARTI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

8 DECEMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

9 DECEMBRIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

10 DECEMBRIE, VINERI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

11 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele — emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

12 DECEMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” — emisiune religioasă 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 8 decembrie 2010 (m1 ora 14.00)

Reluare: vineri, 10 decembrie 2010 (m2 ora 9.25)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

În emisiunea în limba română de săptămâna viitoare veți vedea un reportaj realizat la Geszt, unde în urma alegerilor minoritare din această toamnă, deși români nu trăiesc în sat, în mod curios, s-a format o autoguvernare românească. În a doua parte a emisiunii o să-l puteți cunoaște pe Moș Nicolae, care vine de la... Aletea.
Realizator: Ștefan Crâsta

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgyula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Vând casă pe drum principal (nr. 47) în Köröstarcsa, în apropierea fostei fabrici de paste făinoase, chiar și cu srl. Contact: +36-30/925-5583 (vorbim limba română).

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

De vânzare casă în centrul comunei Chitighaz, str. Úttörő nr. 69, în apropierea școlii românești. Trei camere, încălzire cu convectoare (gaz) + șemineu, baie, WC separat, anexe, grădină îngrijită, suprafață totală 1388 m². Preț 5,2 milioane Ft. Contact: +36-1/786-3698.

Apariția săptămânalului „Foaia românească” este finanțată de:
Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”;
Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni, din București;
Secretariatul de Stat pentru Politică Națională și Minoritară, din Budapesta

„Săptămâna limbii materne”, la școala din Micherechi

Relatare în paginile 8 și 9

FOAIA
românească
3 decembrie 2010
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: **5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95.** Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2010: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți.